

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania S. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 grudnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od S. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- III. przyznaje adwokatowi P. W. od Skarbu Państwa - Sąd Apelacyjny w (...) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy w postępowaniu kasacyjnym 120 zł (sto dwadzieścia) podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację wnioskodawcy S. M. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 marca 2016 r., którym to oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Oddziału w K. z dnia 27 marca 2014 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny uznał, iż trafnie przyjął Sąd pierwszej instancji, że wnioskodawca nie jest uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy, albowiem nie jest nawet częściowo niezdolny do pracy zarobkowej. Odnośnie stanu zdrowia wnioskodawcy i jego zdolności do pracy wypowiedziało się poza lekarzem orzecznikiem i komisją lekarską ZUS, w postępowaniu sądowym pięciu biegłych sądowych właściwych specjalności, którzy w zgodzie ocenili, że stan zaawansowania rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń nie sięga granic nawet częściowej niezdolności do pracy. Wszystkie opinie biegłych są, zdaniem Sądu Apelacyjnego, jasne, poprzedzone analizą dokumentacji lekarskiej i badaniami, wywiedzione w nich wnioski są logiczne i w sposób należyty uzasadnione, a przedstawione w apelacji zarzuty i zastrzeżenia nie znalazły żadnego potwierdzenia. Sąd Apelacyjny zauważył, że sam fakt istnienia określonych schorzeń, czy dolegliwości nie przesądza jeszcze o istnieniu z tego tytułu niezdolności do pracy. Przestanką istnienia przynajmniej częściowej niezdolności do pracy jest stwierdzenie, że wskutek tego schorzenia nastąpiła utrata w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami.

Skargę kasacyjną oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: art. 12 i 13 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a także na naruszeniu przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy: art. 233 § 1 k.p.c., art. 285 § 2 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. w zw. z art. 381 k.p.c. i 382 k.p.c. oraz art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 285 § 2 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 285 § 2 k.p.c. oraz art. 12 i 13 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), a to: wyjaśnienie czy w przypadku zaistnienia u ubezpieczonego szeregu schorzeń właściwym środkiem dowodowym do określenia ich zakresu oraz wpływu na zdolność ubezpieczonego do pracy jest dowód z łącznej opinii biegłych poszczególnych specjalności, czy też można dowód ten „zastąpić” opinią wydaną przez biegłego z zakresu medycyny pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934).

Zauważyć należy, że Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wielokrotnie odnosił się do zasygnalizowanego przez skarżącego problemu. W wyroku z dnia 26 lipca 2011 r., I UK 29/11 (LEX nr 1026622) Sąd Najwyższy zajął stanowisko, iż sąd nie ma kompetencji do samodzielnego ustalenia, że równoczesne występowanie u ubezpieczonego licznych schorzeń nie powoduje jego całkowitej niezdolności do pracy tylko z tej przyczyny, że schorzenia te nie są obecnie na tyle zaawansowane, aby każde z nich oceniane z osobna stanowiło podstawę do przyjęcia całkowitej niezdolności do pracy. Do łącznej, kompleksowej oceny stanu zdrowia skarżącej wymagane są wiadomości specjalne, co sprawia, że konieczne jest zasięgnięcie dodatkowej opinii tych samych biegłych (art. 286 k.p.c.) albo łącznej opinii wszystkich opiniujących dotychczas biegłych poszczególnych specjalności (art. 285 § 2 k.p.c.). Alternatywnym rozwiązaniem może być zasięgnięcie opinii innego (kolejnego) biegłego (lub innych biegłych - art. 286 k.p.c.) - na przykład specjalisty z zakresu medycyny pracy - który po przeanalizowaniu dotychczas wydanych opinii biegłych, i opierając się na ich wnioskach, wydałby całościową ocenę stanu zdrowia skarżącej w tym jej zdolności do pracy i do samodzielnej egzystencji. Analogicznie w wyrokach z dnia 22 marca 2018 r., II UK 5/17 (LEX nr 2558297) oraz z dnia 25 kwietnia 2017 r., II UK 192/16 (LEX nr 2312023) Sąd Najwyższy przyjął, że do kompleksowej oceny stanu zdrowia osoby cierpiącej na wiele schorzeń niezbędne jest zasięgnięcie łącznej opinii lekarzy właściwych dla tych schorzeń specjalności (art. 285 § 2 k.p.c.) albo zasięgnięcie opinii innego (kolejnego) biegłego (lub innych biegłych - art. 286 k.p.c.) - na przykład specjalisty z zakresu medycyny pracy - który po przeanalizowaniu dotychczas wydanych opinii biegłych, i opierając się na ich wnioskach, wydałby całościową ocenę stanu zdrowia strony i jej zdolności do pracy.

Powyższe stanowisko Sądu Najwyższego znalazło odzwierciedlenie w rozpoznawanej sprawie. Sąd Apelacyjny podzielił zarzut apelacji co do potrzeby zasięgnięcia łącznej opinii biegłych, uzupełnił postępowanie dowodowe i dopuścił dowód z łącznej opinii biegłych lekarzy specjalistów: z zakresu chorób wewnętrznych - kardiologa oraz z zakresu medycyny pracy, celem ostatecznego wyjaśnienia rzeczywistego stanu zdrowia wnioskodawcy i jego łącznego wpływu na jego zdolność do pracy. Sąd Apelacyjny nie ograniczył się wyłącznie do przeprowadzenia dowodu z opinii wydanej przez biegłego z zakresu medycyny

pracy, co stanowi przedmiot wskazanego przez skarżącego zagadnienia i jest dopuszczalne w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, ale przeprowadził dowód z łącznej opinii lekarza specjalisty chorób wewnętrznych, kardiologa oraz lekarza specjalisty medycyny pracy.

Nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. O kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu rozstrzygnięto na podstawie § 15 ust. 2 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).